

منطقه ژئوپلیتیک کاسپین در مسیر تعامل (همگرایی یا منطقه گرایی!؟)

نویسندگان

دکتر افشین متقی

دکتر محمدرضا محمدجانی

دانشگاه خوزستان

تهران ۱۳۹۹

سرشناسه	: متقی دستائی، افشین، ۱۳۶۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: منطقه ژئوپلیتیک کاسپین در مسیر تعامل (همگرایی یا منطقه گرایی؟) / نویسنده افشین متقی، مصطفی محمدجانی.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه خوارزمی، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۴۵۵ ص. - مصور (بخشی رنگی)، جدول، نقشه (رنگی).
شابک	: 978-600-858737-8
وضعیت فهرست نویسی	: قیفا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۴۴۳ - ۴۵۵.
موضوع	: سیاست جغرافیایی - دریای خزر، منطقه Geopolitics -- Caspian sea region
موضوع	: همگرایی منطقه‌ای Regional integration
موضوع	: منطقه گرایی - دریای خزر، منطقه Regionalism -- Caspian Sea Region
موضوع	: دریای خزر، منطقه - جنبه‌های سیاسی Caspian Sea Region -- Political aspects
موضوع	: دریای خزر، منطقه - جنبه‌های استراتژیکی Caspian Sea Region -- Strategic aspects
موضوع	: دریای خزر، منطقه - سیاست و حکومت Caspian Sea Region -- Politics and government
شناسه افزوده	: محمدجانی، منطقه، ۱۳۵۸ -
شناسه افزوده	: دانش خوارزمی
رده بندی کنگره	: ۳۲۱۶۰ / SR
رده بندی دیویی	: ۹۵۵ / ۳۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۷۳۱۵۴۵۳

دانشگاه خوارزمی

عنوان کتاب: منطقه ژئوپلیتیک کاسپین در مسیر تعامل (همگرایی یا منطقه گرایی؟)
 نویسندگان: افشین متقی، مصطفی محمدجانی
 ناشر: دانشگاه خوارزمی
 چاپ و صحافی: دانشگاه خوارزمی
 صفحه‌آرا: صدیقه عرب
 طراح جلد: لیلا کشاورز
 نوبت و سال چاپ: اول، ۱۳۹۹
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۵۸۷۳۷-۸
 شمار: ۵۰۰ نسخه
 قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال

آدرس: تهران - خیابان شهید مفتح - شماره ۴۳، کدپستی ۱۴۹۱۱-۱۵۷۱۹ | تلفن مرکز پخش: ۸۸۳۱۱۸۶۶ | pub@khu.ac.ir

www.khu.ac.ir

مقدمه

در ارتباط با دریای کاسپین، در نوشته‌های مؤلفان مشهور یونان و روم به جز نام مشهور هیرکانی، به سبب آشنایی بیشتر با نواحی غربی دریای شمال ایران آنرا کاسپی، گاه دریای اسکیت‌ها (سکاها) و دریای آلبانیا نامیدند، اما جغرافی‌نگاران ایران و سرزمین‌های نزدیک به آن، جز نام مشهورتر هیرکان (جرجان) به دلیل آشنایی بیشتر با اقوام ساکن کرانه جنوبی آنرا با نام افام ساحلی مشخص می‌کردند. از آثار جغرافیایی ایران باستان، منابعی بر جای نمانده ولی بر آثار نخستین سده‌های اسلامی، مسعودی در ذکر نام دریای شمال ایران از دریای خزری، باب و ابواب (در بند قفقاز)، و دریای ارمنیه (ارمنستان)، آذربایجان، موقان، گیل (گیلان)، دیلم، بسکون و دیگر سخن ساحل گرگان و طبرستان و دیگر اقوام غیر عرب نام می‌برد که بر کرانه‌های آن سکنی دارند و می‌گوید به دلیل پیوستگی به خوارزم خراسان، بعضی بدان دریای خراسان می‌گویند. در کتابی دیگر او می‌نویسد که دریا معروف به بحر باب والابواب و خزر و کس و دیلم و طبرستان است و اقسام طوایف ترک بر ساحل آن سکنی دارند. او از معدود دانشمندان است که دریای شمال ایران را دریاچه (بحیره) نامید و نوشت که بزرگترین دریا جهان است. محمد بن موسی خوارزمی، در نقشه جهان این دریا را دریای جرجان نامیده است. همین دریا را با نام‌های دریای خوارزم، دریای گرگان، دریای طبرستان و دریای دیلم معادل داده و این نام را متعلق به دریای واحدی دانسته است. به‌حر خوارزم و بحر جرجان و طبرستان و الدیلم واحد، با گذشت زمان نام خزر هم بر این دریا نهاده شد و در ردیف نام‌های متعدد این دریا قرار گرفت.